Wolność słowa

Wolność prasy

Wolność wyznania

Lekcja 5

Temat: Nowe idee polityczne.

Likwidację przywilejów stanowych

1. **Liberalizm** (łac. liberalis – wolnościowy, od łac. liber – wolny) – ideologia i kierunek polityczny, według którego wolność jest nadrzędną wartością, ma charakter indywidualistyczny i przeciwstawia się kolektywizmowi.

Zwolennicy **liberalizmu** odwołują się do takich oświeceniowych haseł jak: **wolność i równość, granice wolności może wyznaczać moralność**.

Zgodnie z doktryną liberalizmu każda jednostka winna mieć możliwość działania na własny rachunek (w każdej z dostępnych sfer życia).

Wśród twórców liberalizmu należy wymienić: Alexisa de Tocqueville, John **Stuart Mill'a**, **Benjamin Constanta** i **Johna Locke'a**, **Adam Smith**.

Alexis de Tocqueville'

John Stuart Mill'

Johna Locke

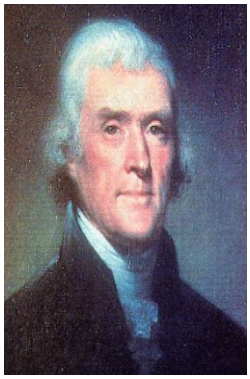

Adam Smith

2. Słowo **konserwatyzm** pochodzi od łacińskiego słowa conservare, co znaczy zachowywać, ocalić. Za ojca tej doktryny politycznej uważany jest angielski filozof i myśliciel – Edmund Burke.

Konflikt między konserwatystami a liberałami oraz rozwijający się kapitalizm, którego zewnętrznym przejawem było powstawanie coraz większej granicy między biednymi (robotnikami) a bogatymi (właścicielami zakładów przemysłowych), doprowadziły w ciągu XIX wieku do powstania nowych ideologii, które w nieco zmienionej postaci przetrwały przez cały wiek XX. Były to: **SOCJALIZM UTOPIJNY, MARKSIZM, CHRZEŚCIJAŃSKA DEMOKRACJA, NACJONALIZM I SYJONIZM**

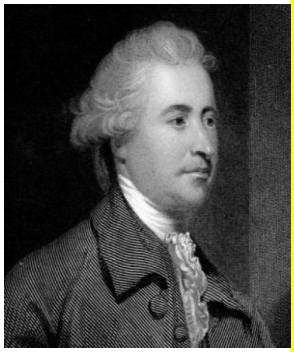

Edmund Burke

3. **Związki Zawodowe**, reprezentowały interesy pracowników. Początkowo działały one nielegalnie. W 1866r. zostały oficjalnie zalegalizowane w Belgii, w latach 1870-76 w Anglii, a w 1844r. we Francji. Rosja carska zalegalizowała związki zawodowe w 1906r.

Socjalizm był reakcją na teorie liberalne. O ile liberalizm opierał się na idei wolności człowieka i jego indywidualności, to socjalizm na równości ekonomicznej i współpracy między ludźmi(niekiedy nawet wymuszonej).

- Socjaliści chcieli doprowadzić do tego, by robotnicy w większym stopniu mogli korzystać z dobrobytu, który przyniosła industrializacja.
- Przekonanie, że robotnik jest wyzyskiwany przez kapitalistów i powinien z nimi walczyć legło u podstaw myśli socjalistycznej.
- Hasła sprawiedliwości społecznej doprowadziły do zakwestionowania swobody ekonomicznej, a nawet prawa wartości.
- Socjalizm utopijny – termin wprowadzony przez Marksa i Engelsa dla określenia nierealnych(utopijnych) koncepcji przebudowy społeczeństwa, rozwijanych w XVI – XIX wieku
- Pierwsze koncepcje utopijne

– Tomasz Morus(1478-1535) w Utopii(gr. miejsce którego nie ma) opisał życie społeczeństwa nie znającego prywatnej własności, pieniędzy, służby wojskowej, w którym panuje równość.

– Tomaso Campanella(1568-1639) – w Państwie słońca przedstawił społeczeństwo ludzi wolnych, równych nie znających prywatnej własności

– Koncepcje socjalizmu agrarnego(G. Winstanley) – uspołecznienie ziemi, ludowładztwo

Praca domowa

Praca z tekstem źródłowym. Podręcznik str.31, pisemnie zad. 1,2.